

Handläggare
Stefan Tengbom
Telefon: 08-508 11 847

Till
Servicenämnden
2015-12-15

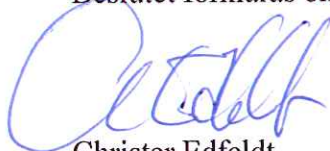
Program för upphandling och inköp samt klausul om antidiskriminering och meddelarfrihet

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Servicenämnden återoppar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Christer Edfeldt
Förvaltningschef

Liselothé Engelgren
Verksamhetschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen fick i budget 2015 i uppdrag att ta fram ett nytt program för upphandling och inköp. Den tidigare policyn om konkurrens och valfrihet föreslås upphävas och tillämpliga delar förs in i programmet.

Stadsledningskontorets förslag till program är indelat i sex olika kapitel, bl a utifrån fullmäktiges inriktningsmål. Serviceförvaltningen bedömer att stadsledningskontorets förslag till program för upphandling och inköp samt klausul om antidiskriminering och meddelarfrihet är mycket väl genomarbetat och att förslagen är väl avvägda.

Förvaltningen understryker vikten av att stadens nämnder och bolag aktivt samverkar för att stadens upphandlings- och inköpsarbete ska vara så effektivt som möjligt.

Det decentraliserade ansvaret för upphandling och ingångna avtal förutsätter att det inom varje nämnd finns erforderlig upphandlingskompetens och de resurser som krävs för att bedriva ett aktivt och systematiskt inköps- och upphandlingsarbete, inte minst för att säkerställa en aktiv avtals- och leverantörsuppföljning.

Den ökade tillämpningen av olika sociala krav vid upphandling av varor och tjänster förutsätter ökade resurser för uppföljning för att bli effektiva.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom serviceförvaltningens upphandlingsavdelning. Stadsledningskontoret har samrått med avdelningen under arbetet med förslaget till program.

Ärendet behandlas på förvaltningsgruppen 2015-12-08.

Bakgrund

Inför kommunstyrelsens behandling av ärende om "Program för upphandling och inköp samt klausul om antidiskriminering och meddelarfrihet" har stadsledningskontorets tjänsteutlåtande remitterats till servicenämnden för yttrande senast 23 december 2015. Remissen har även tillställts samtliga övriga facknämnder, samtliga stadsdelsnämnder och Stadshus AB för yttrande. Remissen har också sänts till ett antal externa organisationer för yttrande.

Sammanfattning av remissen

Kommunstyrelsen har i budget för 2015 fått i uppdrag att ta fram ett nytt program för upphandling och inköp för Stockholms stad samt att revidera tidigare beslutad policy om konkurrens och valfrihet.

Stadsledningskontorets förslag till program är indelat i sex olika kapitel. Ett inledande som behandlar grundläggande förutsättningar för programmet, genomförande och förvaltning, lagar och regler och mutor och jäv. Därefter följer de fyra huvudkapitlen som behandlar hur upphandling ska användas som ett strategiskt verktyg. Kapitlen utgår från stadens inriktningsmål, ett Stockholm som håller samman, ett klimatsmart Stockholm, ett ekonomiskt hållbart Stockholm och ett demokratisk hållbart Stockholm.

Kapitel ett om ett Stockholm som håller samman innehåller mål för att använda upphandling som ett styrmedel för att uppnå goda arbetsvillkor, en god arbetsmiljö och en inkluderande arbetsmarknad. Kapitlet innehåller även stadens arbete för att motverka diskriminering i arbetslivet.

Kapitel två om ett klimatsmart Stockholm innehåller stadens mål om att använda upphandling som ett verktyg för att bidra till uppfyllelse av stadens miljöprogram.

Kapitel tre om ett ekonomiskt hållbart Stockholm behandlar kvalitetsaspekter, hur staden ska agera för att göra goda affärer och hålla med stadens resurser, stadens agerande som en god avtalspart och hur staden ska motverka oseriösa leverantörer. Kapitlet innehåller även avsnitt om innovationsupphandling och stadens strävan att skapa möjligheter för små- och medelstora företag samt idéburen sektor att delta i stadens upphandlingar.

Kapitel fyra om ett demokratiskt hållbart Stockholm behandlar stadens mål om att endast köpa in varor som har producerats under anständiga förhållanden samt frågan om hur stadens leverantörer ska arbeta för att motverka korruption. Vidare behandlar kapitlet skrivningar om hur stadens medborgare garanteras en skälig insyn i verksamheter som har upphandlats inom socialtjänstens område samt hur staden ska arbeta med information till berörda under upphandlingsprocessen för upphandlingar inom detta område.

Vidare föreslår stadsledningskontoret ett särskilt kapitel om stadens organisation och ansvar på upphandlingsområdet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Serviceförvaltningen anser att stadsledningskontorets förslag till program för upphandling och inköp samt klausul om anitdiskriminering och meddelarfrihet är mycket väl genomarbetat och att förslagen är väl avvägda. Av programmet och dess förslag framgår tydligt stadens ambitioner att använda upphandling som ett verktyg för att nå stadens inriktningsmål. Detta samtidigt som det betonar vikten av att dessa mål i varje upphandling vägs mot andra aspekter och att det säkerställs att ställda krav är i enlighet med gällande lag. Det är viktigt att de tillämpningsanvisningar som tas fram i anslutning till programmet ger tydlig vägledning om hur dessa avvägningar kan göras.

Stadsledningskontorets förslag till program fokuserar huvudsakligen på upphandling. Programmet kan utvecklas ytterligare med skrivningar om ansvar för och behov av att den generella beställarkompetensen kontinuerligt och systematiskt säkerställs och utvecklas inom varje nämnd. Den generella beställarkompetensen omfattar också kunskapen hos enskilda medarbetare om hur inköp ska göras inom staden.

När staden ställer olika krav på sociala-, demokratiska-, miljö- och klimatmässiga hänsyn i upphandlingar är det av stor vikt att dessa aktivt följs upp under avtalsperioden så att det säkerställs att de ställda kraven uppfylls.

Ett aktivt arbete med avtals- och leverantörsuppföljning, särskilt vad avser olika sociala krav, liksom det decentraliserade ansvaret inom staden för upphandling och ingångna avtal, förutsätter att det inom varje nämnd finns erforderlig upphandlingskompetens och de resurser som krävs för att bedriva ett aktivt och systematiskt inköps- och upphandlingsarbete.

En aktiv samverkan och samordning inom staden är en förutsättning för att stadens upphandlings- och inköpsarbete ska kunna bedrivas effektivt. En bra samverkan och samordning också kring användningen av olika krav på sociala-, demokratiska-, miljö- och klimatmässiga hänsyn bidrar till enhetlighet och kan därmed underlätta för leverantörer i deras arbete med anbudsgivning och i deras arbete för olika delar av staden utifrån ingångna avtal.

Stadsledningskontoret bör ges i uppdrag att följa upp och utvärdera hur staden tillämpar olika sociala krav i upphandlingar och hur detta påverkar leverantörsmarknaden och stadens försörjning av varor och tjänster på sikt.

Vad gäller förslagen om reviderad antidiskrimineringsklausul respektive klausul om meddelarfrihet har förvaltningen inga synpunkter.

Bilaga

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande; Program för upphandling och inköp samt klausul om antidiskriminering och meddelarfrihet.